

Utrikesdepartementet

Enheten för internationell handelspolitik och EU:s
inre marknad

Konkurrenskraftsrådets möte (inre marknad/industri samt
forskning/rymd) den 29-30 november 2018

Kommenterad dagordning

Torsdagen den 29 november, inre marknad/industri:

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter
3. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om främjande av rättvisa villkor och transparens för företagsanvändare av onlinebaserade förmedlingstjänster

Typ av behandling i rådet:
Beslutspunkt, allmän inriktning

Ansvarigt statsråd:
Ann Linde

Förslagens innehåll:

Den 26 april 2018 presenterade kommissionen sitt förslag till förordning om främjande av rättvisa villkor och transparens av onlinebaserade förmedlingstjänster. Kommissionens förslag syftar till att reglera affärsrelationer mellan plattformar och fysiska eller juridiska personer som använder plattformar i sin näringsverksamhet, så kallade ”företagsanvändare”. Förslaget tar således sikte på leverantörer av

onlinebaserade förmedlingstjänster, eller plattformar som de också kallas. Med detta menas bl.a. digitala marknadsplatser, till exempel hemsidor eller mobilapplikationer där konsumenterna kan köpa varor eller tjänster från olika bolag. Välkända exempel är App Store och resebokningstjänster som Booking.com. Förslaget omfattar även sökmotorer såsom Google och Yahoo!. Kommissionen har identifierat ett antal problem i affärsrelationerna mellan plattformar och deras företagsanvändare, det vill säga fysiska eller juridiska personer som erbjuder varor eller tjänster på plattformarnas marknadsplatser. Detsamma gäller affärsrelationer mellan leverantörer av sökmotorer och företag som köper deras tjänster och/eller påverkas av deras näringsverksamhet. Kommissionen menar att affärsrelationerna präglas av bristande förutsägbarhet, transparens, tillit och ojämna styrkeförhållanden. Förslaget syftar till att åtgärda dessa problem. I förordningen föreslås regler som ska ge mer tydlighet för företagen kring information om avtalsvillkor, avstängning och avbrytande av avtal, transparens vid ranking, differentierad behandling och tillgång till data. Vidare föreslås även att plattformar ska upprätta interna klagomålssystem, utse medlare och en möjlighet för organisationer att väcka grupptalan.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom den allmänna inriktningen. Regeringen har välkomnat kommissionens förslag. Förslaget tar sikte på en webbaserad marknad som präglas av ett flertal problem. Det rör sig framför allt om ojämna styrkeförhållanden mellan företag samt bristande transparens, förutsägbarhet och tillit i affärsrelationer. Samtidigt anser regeringen att lagstiftningsåtgärder inte bör begränsa branschens autonomi mer än absolut nödvändigt. Det är viktigt att beakta att förslaget tar sikte på en högteknologisk bransch som är under ständig utveckling. Oproportionerliga lagstiftningsåtgärder riskerar att hämma branschens utveckling och innovationskapacitet, vilket är skadligt för konsumenterna, företagen och samhället i stort. Sammantaget anser regeringen att förordningen bidrar till ökad transparens, tillit, förutsägbarhet och jämnare styrkeförhållanden. Samtidigt eftersträvar förslaget det viktiga målet att skydda plattformarnas och sökmotorernas autonomi och innovationskapacitet.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Förslaget behandlades i Näringsutskottet den 22 maj och 23 augusti 2018.

Förslaget behandlades i EU-nämnden den 25 maj 2018.

Fortsatt behandling av ärendet:

Parallellt med rådets behandling av förordningen pågår Europaparlamentets behandling. Nästa steg efter antagande av allmän inriktning på Konkurrenskraftsrådets möte är trilogramöten med Europaparlamentet. Det första trilogramötet förväntas ske i början av december 2018.

Faktapromemoria:

FPM97 2017/18.

4. Förslag till Europaparlamentets och Rådets förordning om inrättande av programmet för den inre marknaden, konkurrenskraft för företag, inklusive små och medelstora företag, och europeisk statistik.

Typ av behandling i rådet:

Beslutspunkt, partiell allmän inriktning

Ansvarigt statsråd:

Mikael Damberg

Förslagens innehåll:

I det föreslagna programmet sammanförs verksamheter som tidigare har finansierats genom fem olika program eller som tidigare finansierades under flera olika rubriker i kommissionens budget. Dessa rör konkurrenskraft för företag, konsumentskydd, europeisk statistik, kunder och slutanvändare i finanssektorn, finansiella tjänster samt växt-, djur-, livsmedels- och foderområdet. Det föreslagna programmet innehåller även nya initiativ som syftar till att förbättra den inre marknads funktion bland annat genom en mer effektiv implementering och tillsyn av unionslagstiftning om varor och tjänster samt stöd till aktiviteter om marknadskontroll, standardisering och europeiskt samarbete om ackreditering.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom den partiella allmänna inriktningen.

Regeringen välkomnar det övergripande syftet med programmet för den inre marknaden. Till stor del baseras programmet på tidigare insatser som möjliggör den inre marknads funktion.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:
Information har lämnats i civilutskottet den 25 oktober 2018 om de konsumentskyddsrelaterade delarna av programmet.

Faktapromemoria:
2017/18:FPM150 - Förordning om program för den inre marknaden 2021 – 2027

5. Förordning om fordons generella säkerhet

Typ av behandling i rådet:
Besluts punkt, allmän inriktning

Ansvarigt statsråd:
Tomas Eneroth

Förslaget innehåller:
Förslaget ställer krav på ett antal säkerhetsfunktioner för fordon, till exempel intelligent stöd för anpassning av hastighet, system som varnar för förartrötthet och övervakar uppmärksamhet, backningsvarning, underlättande av montering av alkolås och att bilar och lätta lastbilar ska vara utrustade med en anordning som används för utredning av olyckor (*event data recorder*), att lastbilar och bussar är utrustade med ett detekterings- och varningssystem avseende oskyddade trafikanter i närheten av fordonet samt att fordon med automatiserade funktioner ska uppfylla kraven i förordningen.

Förslag till svensk ståndpunkt:
Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom den allmänna inriktningen. Regeringen är övergripande positiv till förslaget och dess ambition att begränsa antalet olyckor och konsekvenserna av olyckor som sker, genom att öka fordons säkerhet. Vidare är regeringen positiv till att förslaget främjar en utveckling mot automatiserad körning genom att säkerställa användningen av avancerade säkerhetsfunktioner.
Regeringen anser att förslaget i sin nuvarande form gör att kommissionens mandat att anta delegerade akter är väl avgränsat. Sverige har under behandlingen av förslaget till stor del fått gehör för förslag för att förbättra teknikneutraliteten av de krav som ställs på fordon.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Faktapromemoria skickades till riksdagen den 19 juni 2018. Regeringens subsidiaritetsbedömning av förslaget skickades till riksdagen, på begäran av Trafikutskottet, den 11 juni 2018.

Fortsatt behandling av ärendet:

Rådet och Europaparlamentet beslutar enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Europaparlamentets har ännu inte röstat om sitt betänkande om förslaget.

Faktapromemoria:

2017/18:FPM110, Förordning om krav för typgodkännande av motorfordons allmänna säkerhet och skydd för personer i fordonet och oskyddade trafikanter

6. Slutsatser om en kommande EU-strategi för industripolitik

Typ av behandling i rådet:

Antagande av rådsslutsatser

Ansvarigt statsråd:

Mikael Damberg

Förslagets innehåll:

I slutsatserna uppmanar medlemsländerna kommissionen att ta fram en långsiktig industristrategi, tillsammans med en handlingsplan, som ska finnas på plats senast när nästa institutionella cykel startar. Konkurrenskraftsrådet och Europeiska rådet har i slutsatser under 2017 och 2018 understrukt behov av en omfattande och långsiktig EU-strategi för industripolitik.

Industristrategin ska bygga på kommissionens meddelande om EU:s industripolitik från den 13 september 2017. I slutsatserna understryks att industristrategin ska vara i överensstämmelse med FN:s hållbarhetsmål och Parisavtalet. Slutsatserna understryker vidare att en kommande industristrategi ska bygga på EU:s styrkeområden och fokusera på de områden som lyfts fram i en rapport från ordförandeskapet år 2017. I rapporten lyfts den inre marknaden, digitalisering, kompetensförsörjning, industrins gröna omställning och cirkulär ekonomi, investeringar, innovation och den internationella dimensionen fram som strategiska policyområden.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen anser att Sverige bör stödja ordförandeskapets förslag till rådslutsatser.

Regeringen anser att industrins konkurrenskraft stärks bl.a. genom långsiktigt goda ramvillkor, en fördjupad inre marknad utan protektionism, minskad börda av onödig administration, forskning och innovation, och genom att fortsätta omställningen till ett resurseffektivt och hållbart näringsliv.

Industripolitiken behöver hänga nära samman med forsknings- och innovationspolitiken.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Föreliggande utkast till rådsslutsatser har inte tidigare behandlat av riksdagen. Rådsslutsatserna som antogs vid Konkurrenskraftsrådets möte den 12 mars 2018 behandlades i Näringsutskottet och EU-nämnden den 8 respektive 9 mars 2018.

7. Konkurrenskraftsavstämning: Lägesuppdatering i ekonomin

Typ av behandling i rådet:

Presentation av kommissionen och meningsutbyte

Ansvarigt statsråd:

Ann Linde

Förslaget innehåll:

Avstämning av konkurrenskraftsläget, s.k. ”Competitiveness Check-ups”, är en återkommande dagordningspunkt på konkurrenskraftsrådet. Punkten har införts i syfte att identifiera och ta vara på möjligheter att påverka i konkurrenskrafts- och tillväxtaspekter inom andra politikområden.

Dagordningspunkten omfattar en presentation från kommissionen om konkurrenskraftsläget för unionen kring ett specifikt tema samt en andra del med erfarenhetsutbyte i frågan om konkurrenskraft i stort.

Temat för dagordningspunkten denna gång är framtidens inre marknad. När frågan diskuterades i rådsarbetsgruppens högnivågrupp (HLG COMPCRO) den 8 november utgick diskussionen från behovet av ett nytt koncept för den inre marknaden och med nya mål som bättre återspeglar verkligheten.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen föreslår att Sverige välkomnar kommissionens ansats till ett nytt inre marknads perspektiv med en integrerad inriktning för varor, tjänster och den digitala marknaden. Det är nödvändigt med ett holistiskt perspektiv med fokus på framtida tillväxt, konkurrenskraft såväl inom Europa som på de globala marknaderna. Dessutom välkomnas ett användarperspektiv som utgår från verkliga problem och hinder som företag möter i vardagen. När det gäller tillämpningen av EU:s lagstiftning är detta en central del och viktig för medlemsländernas konkurrenskraft.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Förslaget har inte tidigare behandlats av riksdagen.

Fortsatt behandling av ärendet:

Diskussionen på konkurrenskraftsrådet i november väntas bli en del av underlaget till Europeiska Rådet i december i år, och följas upp på toppmötet i Sibiu i maj 2019. Därefter förväntas Europeiska Rådet i juni 2019 att anta en strategisk agenda för det institutionella arbetet den kommande femårsperioden.

8. Framtidens inre marknad

Typ av behandling i rådet:

Presentation av kommissionen samt meningsutbyte

Ansvarigt statsråd:

Ann Linde

Förslagets innehåll:

Dagordningspunkten ska baseras på det meddelande om inre marknaden som väntas från kommissionen den 21 november. Med anledningen av publiceringsdatumet föredras punkten enligt överenskommelse muntligen för Näringsutskottet den 22 november samt för EU-nämnden den 23 november. Kommenterad dagordning kompletteras i efterhand, så snart möjligt.

9. Övrigtpunkter:

a) Europeiska unionens funktionssätt på vissa slag av övergripande statligt stöd

Typ av behandling i rådet:

Information från ordförandeskapet

Ansvarigt statsråd:

Mikael Damberg

Förslagets innehåll:

Ordförandeskapet väntas informera om det förslag till förordning som kommissionen lagt fram och som ändrar den så kallade bemyndigandeförordningen, vilken i sin tur ger kommissionen rätt att undanta vissa typer av stöd från den generella anmälningsplikten. Detta regleras i sin tur därefter bl.a. i kommissionens allmänna gruppundantagsförordning GBER. Syftet med översynen är att motverka de problem som uppstått för medlemsstaterna i krocken mellan olika europeiska regelverk inom tre områden: (i) nationell medfinansiering kombinerat med InvestEU-fondinstrument, (ii) FoUI inom ramen för Horisont Europa, samt (iii) projekt inom ramen för ETC – Europeiskt territoriellt samarbete. Kommissionen föreslår därför att följande två kategorier läggs till nuvarande bemyndigandeförordning:

- Medlemsstaternas finansiering kanaliserad genom eller stött av EU:s finansiella instrument, liksom budgetära garantier som hanteras centralt av EU-kommissionen.

- Stöd till europeiskt territoriellt samarbete.

b) Förslag till förordning om ändring av förordning (EG) nr 469/2009 om tilläggs skydd för läkemedel

Typ av behandling i rådet:

Information från ordförandeskapet

Ansvarigt statsråd:

Heléne Fritzon

Förslagets innehåll: I maj 2018 presenterade kommissionen ett förslag på ändring i förordningen (EG) nr 469/2009 om tilläggsskydd för läkemedel. I förslaget föreslås att ett undantag från tilläggsskydd för läkemedel införs.

En uppfinning kan skyddas av patent i 20 år. Den som har patent på ett läkemedel kan förlänga skyddstiden i max 5 år genom att ansöka om ett s.k. tilläggsskydd (Supplementary Protection Certificate, även kallat SPC). Tilläggsskyddet infördes i EU för att kompensera patenthavarna för den tid det tar för dem att få läkemedlet godkänt för försäljning. Kommissionen anser att tilläggsskyddet skapat konkurrensnackdelar för företag i EU som gör kopior av medicin (så kallade generika eller biosimilarer). Dessa företag kan enligt kommissionen inte konkurrera på lika villkor med företag som är etablerade i länder utanför EU där det inte finns motsvarande skydd. Om tilläggsskydd saknas kan nämligen läkemedlet tillverkas av andra än patenthavaren direkt när själva patenttiden har gått ut. För att återställa balansen på global nivå anser kommissionen att regelverket måste ändras. Kommissionen har därför presenterat ett ändringsförslag av förordningen (EG) nr 469/2009 om tilläggsskydd för läkemedel. Förslaget innebär att ett undantag i tilläggsskyddet för läkemedel införs. Undantaget är utformat så att andra företag, än det som innehar patentet, ska kunna tillverka läkemedlet när patenttiden löpt ut men tilläggsskyddet fortfarande är i kraft om avsikten med tillverkningen är att exportera läkemedlet utanför EU.

Förslaget har behandlats i rådsarbetsgrupp vid några tillfällen under sommaren och hösten 2018.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning i Näringsutskottet den 18 oktober 2018. Information lämnades även till näringsutskottet den 24 maj 2018 och EU-nämnden den 25 maj 2018, inför att det presenterades av kommissionen på konkurrenskrafträdet.

Fortsatt behandling av ärendet:

Ärendet fortsätter att behandlas under det österrikiska ordförandeskapet.

Faktapromemoria:

2017/18:FPM118 Ändringar i förordningen om tilläggsskydd för läkemedel

c) Rapport från nätverket för SMF-sändebud

Typ av behandling i rådet:
Presentation av kommissionen.

Ansvarigt statsråd:
Mikael Damberg.

Förslagets innehåll:
Nätverket för SMF-sändebud (SME Envoys Network) lägger årligen fram en rapport om situationen för EU:s små och medelstora företag och som utgår från implementeringen av Småföretagsakten (SBA). Årets rapport, som är den femte i ordningen, innehåller också information om nätverkets pågående arbete med små och medelstora företags roll i leverantörskedjan till försvarsindustrin, förhållande till den inre marknaden och deras tillgång till offentlig upphandling.

d) Konkurrenskraftsaspekter av översyn av Reach

Typ av behandling i rådet:
Information från ordförandeskapet

Ansvarigt statsråd:
Mikael Damberg

Förslagets innehåll:
Den 5 mars 2018 presenterade kommissionen ett meddelande med den andra översynen av Reach-förordningen. Den 17 september diskuterade rådsarbetsgruppen för konkurrenskraft och industri konkurrenskraftsaspekter av den andra översynen. Under övrigtpunkten ska ordförandeskapet återrapporera från den diskussionen. Reach-översynen presenterades för miljöministrarna den 5 mars 2018.

e) Presentation av Studien "Att få EU:s handel med tjänster att fungera för alla - förbättra innovation och konkurrenskraft i hela EU:s ekonomi" av Copenhagen Economics

Typ av behandling i rådet:
Information från de tjeckiska, danska, finska och irländska delegationerna

Ansvarigt statsråd:

Ann Linde

Förslaget innehåll:

Dagordningspunkten har lagts till dagordningen på begäran från Tjeckien, Danmark, Finland och Irland. Dagordningspunkten rör en studie om den inre marknaden: *Att få EU:s handel med tjänster att fungera för alla - förbättra innovation och konkurrenskraft i hela EU:s ekonomi* utförd av Copenhagen Economics. Studien och dess slutsatser kommer att presenteras inför Konkurrenskraftsrådet den 29 november 2018.

Studien tillsattes under våren 2018 av Tjeckien, Danmark, Finland och Irland i syfte att undersöka de potentiella ekonomiska fördelarna med en ökad fördjupning av den inre marknaden för tjänster i EU.

f) Inkommande ordförandeskapets arbetsprogram

Typ av behandling i rådet:

Information från den rumänska delegationen

Ansvarigt statsråd:

Ann Linde

Förslaget innehåll:

Den rumänska delegationen väntas presentera arbetsprogrammet för sitt inkommande ordförandeskap.

Fredagen den 30 november, rymd/forskning:

10. Förordningen om inrättande av unionens rymdprogram

Typ av behandling i rådet:

Diskussionspunkt. Lägesrapport, diskussion.

Ansvarigt statsråd:

Helene Hellmark Knutsson

Förslagets innehåll:

Inget förslag föreligger.

Lägesrapport och underlag för diskussionen har inte presenterats ännu.

Diskussionen förväntas utgå från rådets behandling av kommissionens förslag till sammanhållen förordning om ett rymdprogram för unionen som presenterades den 6 juni 2018. Förordningen ersätter hittillsvarande förordningar för satellitnavigeringsprogrammen Galileo och EGNOS, jordobservationsprogrammet Copernicus, och den europeiska myndigheten för satellitnavigeringssystem (GSA) samt beslutet från Europaparlamentet och Rådet som etablerade stödramverket för rymdövervakning och spårning (SST). Kommissionens förslag utgörs av en förordning som i olika kapitel redogör för bestämmelser rörande bl.a. budget, finansiering, styrning, säkerhet, Galileo och EGNOS, Copernicus, SST och GovaSatcom (säkra statliga satellitkommunikationer), och EU:s myndighet för rymdprogrammet. Kommissionens förslag till finansieringsram för EU:s rymdverksamhet för 2021-2027 uppgår till 16 miljarder euro (2018 års priser) inklusive Galileo och EGNOS.

Förslaget utgör en del av uppföljningen av den europeiska rymdstrategin som kommissionen antog den 26 oktober 2016 och som bekräftades av Rådet den 30 maj 2017 och av Europaparlamentet den 12 september 2017. Syftet med förslaget är samla unionens alla rymdaktiviteter i ett integrerat rymdprogram och skapa ett sammanhållet ramverk för framtida investeringar som ökar synligheten och flexibiliteten för unionens rymdverksamhet och förbättrar effektiviteten.

Programmets mål är att tillhandahålla avbrottsfria data, information och tjänster av hög kvalitet, maximera de socio-ekonomiska fördelarna av

rymdverksamheten, förstärka säkerheten, autonomin och handlingsfriheten för unionen och dess medlemsstater, och främja unionens internationella roll inom rymd samt förstärka dess möjligheter att möta globala utmaningar som t.ex. klimatförändringar och hållbar utveckling.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Underlag för diskussionen har ännu inte presenterats.

Regeringen avser dock att övergripande under denna diskussion framhålla att det viktigaste för EU är samstämmighet och ett fungerande partnerskap mellan EU, ESA och medlemsstaterna, och att den fortsatta driften av de existerande s.k. flaggskeppsprogrammen Copernicus och Galileo/EGNOS är av central betydelse för en fortsatt ledande position för Europa.

Regeringen avser vidare att framhålla vikten av att en korrekt och tydlig gränsdragning sker mellan unionens och medlemsstaternas kompetens när det gäller ansvaret för de säkerhetsfrågor som rymdprogrammet ska hantera.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning om förslaget till rymdprogram har skett vid möte med utbildningsutskottet den 9 augusti 2018. Överläggning inför rådsmötet ägde rum med utbildningsutskottet den 15 november 2018.

Fortsatt behandling av ärendet:

Förhandlingarna fortsätter i rådsarbetsgruppen.

Faktapromemoria: Faktapromemoria 2017/18:FPM154

11. Slutsatser om förvaltningen av det europeiska forskningsområdet

Typ av behandling i rådet:

Beslutspunkt. Antagande av rådsslutsatser.

Ansvarigt statsråd:

Helene Hellmark Knutsson

Förslagets innehåll:

I utkastet till rådsslutsatser konstateras att det europeiska forskningsområdet (ERA) fungerar väl. I slutsatserna anges värdet av att medlemsstaterna tillsammans med kommissionen verkar för att ramprogrammet för forskning

och innovation, Horisont Europa ska ge ekonomiskt och socialt mervärde i Europa.

I slutsatserna uppmärksammas arbetet som den tillfälliga arbetsgruppen under ERAC (*European Research Area and innovation Committee*) utfört om så kallade Partnerskapsprogram för forskning och innovation. Rådet anges i slutsatserna emotse arbetsgruppens förslag om kriterier för val av framtida partnerskapsprogram som gruppen ska presentera i december 2018.

Vidare pekas i slutsatserna på relevansen av de Gemensamma programplaneringsinitiativ som genomförs av medlemsstaterna med stöd av kommissionen. Rådet uppmanar i slutsatserna kommissionen att ge fortsatt stöd till Gemensamma planeringsinitiativ.

Avslutningsvis inbjuds kommissionen att presentera ett nytt meddelande om ERA, där nya prioriteringar kan föreslås.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar rådsslutsatserna och anser att Sverige kan ställa sig bakom rådsslutsatserna.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Rådsslutsatser om europeiska forskningsområdet var föremål för överläggning med utbildningsutskottet den 15 november 2018.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -

12. Horisont Europa-paketet – ramprogrammet för forskning och innovation 2021–2027

Typ av behandling i rådet:

a) Besluts punkt och b) informationspunkt.

(a) Ramprogrammet och dess regler för deltagande och spridning

Partiell allmän riktlinje

(b) Det särskilda programmet för genomförande av Horisont Europa

Lägesrapport

Ansvarigt statsråd:
Helene Hellmark Knutsson

Förslagets innehåll:

Den 7 juni presenterade kommissionen förslaget till ramprogram för forskning och innovation för perioden 2021–27. Programmet har namnet Horisont Europa och utgör det nionde ramprogrammet för forskning och innovation sedan 1984. Det nuvarande programmet heter Horisont 2020.

Förslagen till Horisont Europa är uppdelade på förslag till förordning om ramprogram, förslag till ett särskilt program för genomförandet samt det kompletterande programmet för forskning och utbildning under Euratom. Programmet under Euratom berörs inte i detta PM.

Ramprogrammet består av tre pelare benämnda, Öppen vetenskap (pelare I) Globala utmaningar och industriell konkurrenskraft (pelare II) samt Öppen innovation (pelare III). Pelarna är understödda av en del benämnd Förstärkning av det europeiska forskningsområdet.

Pelare I består av tre delar, Europeiska forskningsrådet (ERC), Marie Skłodowska Curie Actions (MSCA) samt Forskningsinfrastruktur.

Pelare II består av fem kluster av samhällsutmaningar samt indirekta åtgärder som det Gemensamma forskningscentret (JRC) genomför. Klustren delas upp i Hälsa; Inkluderande och säkra samhällen; Digitala frågor och industri; Klimat, energi och mobilitet; Livsmedel och naturresurser.

Pelare III består av det nya Europeiska innovationsrådet (EIC) samt Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT). Pelaren innehåller även stöd för samarbete med och mellan främst nationella och regionala innovations-myndigheter.

Delen om Förstärkning av det Europeiska forskningsområdet (ERA) som understödjer pelarna syftar till att öppna och koppla samman europeiska forsknings- och innovationssystem. ERA är också tänkt att bidra till att uppfylla EU2020-målet om att tre procent av EU:s BNP ska utgöra investeringar i forskning och innovation.

Kommissionen anger att reglerna för deltagande i ramprogrammet i stort sett kommer att överensstämma med reglerna i det pågående

ramprogrammet Horisont 2020. Det innebär bland annat att en enda uppsättning regler för deltagande fortsatt kommer att gälla, precis som regler kring ersättningsnivåer för deltagare.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar kommissionens förslag till ramprogram för forskning och innovation, Horisont Europa. Förslaget bygger på ett positivt sätt vidare på det pågående programmet Horisont 2020. Regeringen välkomnar särskilt att strukturen med tre pelare behålls samt att största delen av budgeten går till samarbetsprojekt för att möta samhällsutmaningar.

Förhandlingarna har drivits i ett högt tempo. Regeringen anser ändå att det är ambitiöst av ordförandeskapet att försöka nå en partiell allmän inriktning till rådsötet, dock är det viktigt att kvalitet på slutresultatet går före ambitiösa tidsramar. Om vissa frågor inte kan lösas till rådsötet anser regeringen att förhandlingen kan fortsätta även efter mötet utan att riskera försening av starten av ramprogrammet i januari 2021.

Det återstår enligt regeringen vissa klagöranden kring förslaget om institutionella partnerskapsprogrammen. Även kring förslaget om Uppdrag finns enligt regeringen kvarstående frågor. SE saknar förtydligande om hur uppdragen ska styras och hur beslutsstrukturen ska se ut. Samtidigt ser vi positivt på förslagen på Uppdragens inriktning i stort.

Regeringen anser att projekt i Horisont Europa ska, liksom i tidigare ramprogram, prioriteras utifrån excellens där de högst rankade ansökningarna finansieras. Regeringen anser att Sverige i förhandlingarna bör vara öppna för specifika insatser som syftar mot att inkludera fler aktörer i ramprogrammet. De instrument som finns i det nuvarande ramprogrammet för att bredda deltagandet bör fortsätta och kan eventuellt förstärkas.

Regeringen anser att Sverige fortsatt bör verka för att jämställdhet ska ses som en horisontell aspekt i ramprogrammet. Jämställdhetsarbete i ramprogrammet utifrån mål om jämn representation av kvinnor och män samt särskilda satsningar på genusforskning bör kompletteras med jämställdhetsintegrering som strategi.

Regeringen anser att Sverige bör fortsätta att verka för att europeiska forskningsrådet (ERC) ska behålla sitt oberoende där finansieringsbeslut

fattas i ett självständigt vetenskapligt råd, vilket är en garant för att den mest högkvalitativa forskningen finansieras.

Resultat och effekt av insatser i ramprogrammet ska ha tydlig europeiska nytta, men kan även nå positiva effekter utanför Europa.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Särskild överläggning med utskottet om förslaget till ramprogram för forskning och innovation 2021–27, Horisont Europa, ägde rum den 9 augusti 2018. Överläggning inför rådsmötet ägde rum med utbildningsutskottet den 15 november 2018.

Fortsatt behandling av ärendet:

(a) Om partiell allmän inriktning nås på rådsmötet kan mandat ges till ordförandeskapet att påbörja trepartssamtal med Europaparlamentet.

(b) Förhandlingen om det särskilda programmet fortsätter i rådsarbetsgruppen för forskning.

Faktapromemoria: Faktapromemoria 2017/18:FPM155

13. Övriga frågor

a) Utvecklingen av Europas rymdverksamhet: långsiktigt perspektiv

Typ av behandling i rådet:

Information från ordförandeskapet

Ansvarigt statsråd:

Helene Hellmark Knutsson

Förslagets innehåll:

Det österrikiska ordförandeskapet förväntas presentera resultat från den konferens som anordnades i Graz den 5–6 november 2018.

b) Det kommande ordförandeskapets arbetsprogram

Typ av behandling i rådet:

Information från den rumänska delegationen

Ansvarigt statsråd:
Helene Hellmark Knutsson

Förslaget innehåller:
Den rumänska delegationen väntas presentera arbetsprogrammet för sitt inkommande ordförandeskap.